

## Täysistunto

### Keskiviikko 20.5.2026 klo 14.00—21.38

#### 9. Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturvaoikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 86/2026 vp

##### *Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Esittelijänä ministeri Marttinen, olkaapas hyvä.

##### *Keskustelu*

16.43 **Työministeri Matias Marttinen** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia paljon, kunnioitettu rouva puhemies! Tässä, hyvät kansanedustajat, kyseessä on siis hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturvaoikeutta koskevaksi lainsäädännöksi.

Ensinnäkin hallitus siis päätti viime syksynä budjettiriihessä helpottaa työttömyysturvalla opiskelua mahdollistamalla yli 25-vuotiaiden työttömien osalta nykyistä laajemmin avoimia yliopisto-opintoja ja avoimia ammattikorkeakouluopintoja. Selkeänä tahtotilana oli se, että osaamista voisi vapaammin kehittää myös työttömyysjakson aikana. Tämä tul-taisiin nyt toteuttamaan eduskunnan käsiteltäväksi annetulla hallituksen esityksellä.

Tiedämme sen, että työllisyystilanne on ollut haastava viime vuosina, ja moni ymmärrettävästi pohtii, millaisin keinoin voisi osaamistaan kehittää. Hallitus pyrkii vastaamaan tähän tarpeeseen nyt helpottamalla edellytyksiä opiskella. Tämä on yksi toimi, jolla hallitus helpottaa työttömien mahdollisuuksia esimerkiksi päivittää tai kehittää osaamistaan ja sen kautta taas vastaavasti löytää työtä. Esityksen tavoitteena onkin selkeyttää työttömien opiskelumahdollisuuksia ja vähentää työttömyysetuuden saamisen edellytyksiin liittyvää hallinnollista työtaakkaa.

Muutoksia tehtäisiin työttömyysturvalakiin, työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin. Työttömyysturvalain muutokset ansiopäivärahaoikeudesta tulisivat sovellettaviksi myös työmarkkinatuen ja peruspäivärahan toukokuun alussa korvanneeseen yleistukeen.

Työttömyysturvalain muutos on esitetyistä muutoksista keskeisin. Jatkossa siis 25 vuotta täyttäneellä työttömällä olisi mahdollisuus opiskella avoimia korkeakouluopintoja yliopistossa, ammattikorkeakoulussa, kansalaisopistossa ja kesäyliopistossa työttömyyse-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2026 vp

tuutta menettämättä. Opinnoista ei tarvitsisi myöskään ilmoittaa työvoimaviranomaiselle. Turha byrokratia siis kevenee ja vähenee.

Työttömyysturvain muutos poistaisi työnhakijalta epävarmuuden siitä, mikä vaikutus hänen aikomillaan opinnoilla on työttömyysturva- oikeuteen. Toivon, että tämä kannustaa työttömiä aloittamaan opintoja. Vaikka kyseessä olevat opinnot eivät nykyisinkään yleensä ole esteenä työttömyysetuuden saamiselle, juuri opintoihin liittyvä selvittely on luonut epävarmuutta ja voinut myös estää opintojen aloittamisen.

Nykyisin avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysetuutta koskee 25 vuotta täyttäneiden työttömien osalta viisi eri säännöstä. Samalla kun työttömyysturvalakiin tehtäisiin edellä mainitsemani muutos, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetusta laista ja kotoutumisen edistämisestä annetusta laista kumottaisiin säännökset, jotka koskevat näiden samojen opintojen tukemista työttömyysetuudella työvoimaviranomaisen harkinnan perusteella. Näillä muutoksilla pyritään mahdollisimman yksinkertaiseen kokonaisuuteen.

Esityksen taloudelliset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi. Esitettyihin muutoksiin sisältyy kuitenkin riskejä siitä, että työttömyysetuudesta muodostuisi opintotukea korvaava etuus, jos avoimista korkeakouluopinnoista muodostuisi tutkinto-opiskelua korvaava opintopolku. Hallitus on kuitenkin arvioinut nämä riskit pieniksi, ja riskejä on pyritty myös rajoittamaan erityisesti ehdotetulla 25 vuoden ikärajalta. Tämä rajaisi nuorimmat, vielä ensimmäistä tutkintoaan vailla olevat nuoret pois muutosten soveltamisalasta.

Rouva puhemies! Jos eduskunta hyväksyy nämä muutokset, joita esitämme, ne on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian, jotta jo alkusyksystä alkavat opinnot olisivat näiden muutosten piirissä.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

**16.47 Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme nyt hallituksen esitystä, jolla helpotetaan työttömyysturvalla opiskelua. Sen tavoitteena on, että yli 25-vuotias työtön työnhakija voisi jatkossa opiskella avoimia korkeakouluopintoja ilman pelkoa työttömyysturvan menettämisestä. Kyse on siis ennen kaikkea siitä, miten suhtaudumme oma-aloitteisuuteen, osaamisen kehittämiseen ja työhaun tukemiseen. Työllistymistä tukevan tekemisen tulee aina olla kannattavaa.

Arvoisa puhemies! Suomalainen työelämä muuttuu nopeasti. Monella alalla osaamisvaatimukset kasvavat ja työn hakeminen ilman ajantasaista osaamista voi olla vaikeaa. Tässä tilanteessa jokainen mahdollisuus päivittää omaa osaamistaan on arvokas. Tämä esitys lähtee liikkeelle ajatuksesta, että järjestelmän ei pidä rangaista aktiivisuudesta vaan tukea sitä. Kun työtön työnhakija haluaa käyttää aikaansa opiskeluun ja osaamisensa kehittämiseen, yhteiskunnan tehtävä ei ole asettaa tälle tarpeettomia esteitä. Nykytilanteessa työttömyysturvajärjestelmä on ollut suotta monimutkainen ja passivoiva. Lyhyet opinnot ovat sallittuja, mutta pidemmät kokonaisuudet voivat johtaa väliaikaisen työttömyysturvan menetykseen. Tämä aiheuttaa turhaa epävarmuutta ja byrokratiaa. Siksi korjaamme tätä ongelmaa. Jatkossa avoimilla korkeakouluopinnoilla ei olisi vaikutusta työttömyysturvaan yli 25-vuotiaiden osalta eikä opintoja tarvitsisi erikseen ilmoittaa viranomaisille. Tämä selkeyttää järjestelmää, vähentää hallinnollista työtä ja antaa ihmisille varmuuden siitä, että omaehtoinen osaamisen kehittäminen on mahdollista.

Arvoisa puhemies! On tärkeää korostaa, että tämä uudistus ei muuta työttömyysturvaa opiskelun väyläksi työhaun sijaan. Työnhakijan velvollisuudet säilyvät ennallaan. Jatkos-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2026 vp

sakin työtä on haettava, sitä on oltava valmis ottamaan vastaan ja työllistymistä edistäviin palveluihin on osallistuttava. Kyse ei siis ole passiivisuudesta vaan aktiivisen työnhaun tukemisesta.

On myös huomattava, että avoimet korkeakouluopinnot ovat pääsääntöisesti lyhytkeskoisia. Tämä tarkoittaa, että vaikutukset työnhakuun ovat rajallisia ja opiskelu on mahdollista sovittaa yhteen aktiivisen työnhaun kanssa. Avoimet opinnot voivat toimia väylänä tutkinto-opintoihin ja nopeuttaa myöhempää opiskelua, kun suorituksia voidaan hyväksilukea. 25 vuoden ikäraja on osana esitystä juuri siksi. Työttömyysturvalla opiskelun ei tule olla taloudellisesti opintotukea houkuttelevampi vaihtoehto, eikä mahdollisesta sivutoimisesta opiskelusta pidä tulla tosiasiallisesti päätoimista. Työttömyysturva on ensisijaisesti työllistymistä varten.

Arvoisa puhemies! Tämä uudistus on askel kohti joustavampaa, kannustavampaa ja selkeämpää järjestelmää. Se tukee omaehtoista aktiivisuutta, vähentää turhaa byrokratiaa ja vahvistaa osaamista. Samalla meidän on kuitenkin huolehdittava siitä, että järjestelmä pysyy oikeudenmukaisena ja kestäväenä myös pitkällä aikavälillä. Siksi vaikutusten seuranta on tärkeää. Työntekoon ja työn vastaanottamiseen tulee kannustaa niin nyt kuin myös tulevaisuudessa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Lohi poissa. — Edustaja Lyly. — Me siis vaihdamme seuraavaan aiheeseen 17.13.

**16.53 Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä on esitys, jolla mahdollistetaan työttömyysturvalla opiskelu avoimissa korkeakouluissa, se on hyvä asia, ja se on hyvä lainsäädäntöuudistus. Se vain jää vähän kapeaksi, kun katsotaan sitä, mikä tarve meillä tuolla työttömien keskuudessa on. Tämän osalta kyllä miettsin myös sitä, miten toisella asteella opiskelu mahdollistettaisiin samanlaisilla periaatteilla kuin mitä tässä nyt on avointen korkeakoulujen osalta. Tämä vähentää byrokratiaa, ja kun katsotaan koulutukseen osallistumista työttömyysturvalla ollessa, niin se on aika byrokraattinen viidakko, kun katsoo niitä poikkeussääntöjen poikkeussääntöjä, mitä siellä on, ketkä saavat opiskella. Sitten tässä on vielä se, että kun se työvoimaviranomainen antaa siitä lausunnon, niin se voi jopa muuttua myöhemmin ja sitten peritään takaisin työttömyysturvaa, ja kaikkea muuta. Tässä on paljon tällaisia ongelmia. Miettsinkin tässä nyt jo lähtökohtaisesti sitä isoa kuvaa niin, että meidän pitäisi vapauttaa työttömyysturvalla opiskelu enemmän kuin tässä esityksessä, ihan siitä syystä, että kun ihminen on työttömänä, niin se olisi oikea, hyvä aika päivittää osaamista ja nostaa sitä osaamista ylöspäin, ja sitten säilyisi kuitenkin se työnhakuvelvoite — jos sitten on työpaikka tarjolla — eli pystyttäisiin tämä tekemään myös sitä kautta. Eli tässä mielessä tämä esitys on hyvä askel oikeaan suuntaan, mutta laajentaisin sitä toiselle asteelle ja yleisesti muutenkin vapaammin opiskeluun. Toivoisinkin, että ministeri laittaisi tästä jonkinlaisen selvitystyön ministeriössä liikkeelle, että jatkossa mietittäisiin tätä koko opiskeluaikaa työttömyysturvalla. Sitten toinen alue, joka ei liity nyt tähän, on yrittäjänä toimiminen työttömyysturvalla, ja sen määrittelyt taas ovat omalta osaltaan erittäin hankalia. Toivoisin, että näistä kahdesta asiasta laitettaisiin selvitystyötä liikkeelle ja päästäisiin niissä eteenpäin.

No, sitten kun katsotaan näitä itse ehtoja tämän osalta, niin tämä ikäraja, 25 vuotta, on varmasti ihan kohdallaan. Sen osalta voi ajatella, että jos on korkeakouluun lähtenyt, niin siinä ollaan jo korkeakoulussa, ja toisella asteella on käyty opinnot yleensä siihen ikään

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2026 vp

mennessä. Tämä tulee siinä vähän myöhemmin, ja tällä saadaan täydennettyä opiskelua. Samalla ne henkilöt, jotka eivät ole korkeakouluun päässeet, voivat sitten rakentaa jo pohjaa seuraavaa opiskelua varten, ja saadaan hyödynnettyä niitä pisteitä sitten myöhemmin opiskelussa. Tämä opiskelu on tällä hetkellä varmasti aika lyhytkestoista tämän kautta, mutta itse epäilen, että tämä pidentää opiskelua nyt, kun työttömyysturvalla tullaan opiskelemaan.

Kun on se pelko, tuleeko tästä toinen väylä opintotuen ohelle, niin että ruvetaan miettimään tätä työttömyysturvan kautta opiskelua, niin sen näkee aikanaan. Mutta nyt puhutaan puolentoista kuukauden jaksoista, mitä tällä hetkellä on ollut, noin 10 000 on opiskellut avoimessa korkeakoulussa, korona-aikana jopa 16 000 — se on ollut isompi luku — eli se on siinä suuruusluokassa, puhutaan kuitenkin merkittävästä määrästä tähänkin asti.

Eli tämä esitys on kannatettava, ja toivoisin, että tätä selvitystyötä tehdään enemmän näitten muittenkin osallistamiseksi — mahdollistamiseksi heidän osallistumisensa — tätä kautta koulutukseen, toiselle asteelle ja muihin opiskeluihin, ja että sitten se työnhakuvalvoite on siinä kuitenkin koko ajan voimassa. Kuitenkin me teemme myös sitä työtä, että ketään ei päästä syrjäytymään sitä polkua pitkin, kun ollaan työttömänä. Me pidämme aktiivisuutta yllä, ja tämänkin asia tässä on hyväksi todettava. Kannatan lähtökohtaisesti tämän esityksen isoa periaatetta siinä, mitä tässä ollaan tekemässä, mutta vähän laajempaan tätä pitäisi viedä eteenpäin. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola.

16.58 **Mari Kaunistola kok:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Suomalaisen yhteiskunnan vahvuus on aina ollut osaamisessa. Nyt käsiteltävät muutokset tähän työttömyysturvalakiin lisäävät kannustimia ja madaltavat kynnyksiä kehittää omaa osaamistaan mahdollisen työttömyyden aikana. Tämä onkin hyvä ja kannatettava asia. Käytännössä siis tämä helpottaa 25 vuotta täyttäneiden opiskelumahdollisuuksia. Tässä on kyseessä konkreettinen esimerkki siitä, miten tarpeetonta sääntelyä ja byrokratiaa voidaan purkaa niin, että se hyödyttää työnhakijoita, työnantajia ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Tällä vähennetään viranomaisten turhaa taakkaa samalla, kun luodaan työttömyydestä kärsiville ihmisille mahdollisuuksia kartuttaa osaamistaan ja parantaa niitä omia työllistymismahdollisuuksiaan.

Monella alalla työtehtävät muuttuvat nopeasti, ja osaamisen kehittäminen voi olla työn löytymisenkin kannalta yksi merkityksellinen tekijä. Onkin tärkeää, että työttömyyden kohdatessa itsensä ja osaamisen kehittämiseksi on aidosti mahdollisuutta, ja opiskelu voi parhaimmillaan myös antaa hyvää motivaatiota ja potkua siihen itse työnhakuun. Kun miettii tänä päivänä työelämää ja sen kehittämistä niin työnantajan kuin työntekijänkin näkökulmasta, niin kyllä voidaan puhua jatkuvasta muutoksesta. Se myös haastaa työnantajapuolta mutta myös työntekijöitä siihen jatkuvan oppimisen ja kehittämisen kaareen. Sen takia kaikki tällaiset mahdollisuudet, joita me voimme tukea osaamisen kehittämisessä tällaisissa tilanteissa, kun se työpaikka on esimerkiksi mennyt alta, voidaan nähdä hyvänä mahdollisuutena kehittyä ja sitä kautta myös erinomaisen kannustava asia.

Toisaalta pitää vielä todeta, että kun tässä edustaja Lylyn puheessa tuli esiin, että tämä on yli 25-vuotiaille, niin otetaan huomioon se kuitenkin, että myös tällä hallituskaudella on tehty panostuksia myös muunlaiseen tukemiseen siellä nuorempien kohdalla tähän opiskeluun, jos vaikka se opiskelupaikka jää saamatta. Yritetään monenlaisia keinoja löytää ja

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2026 vp

sitä kautta rakentaa hyvää kokonaisuutta, joka tähtää ennen kaikkea myös siihen suomalaisten osaamistason nousuun. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Ollikainen.

17.00 **Mikko Ollikainen r:** Ärade fru talman! Det är en väldigt viktig och välkommen reform som vi nu tar del av, alltså arbetsökande som fyllt 25 år har möjlighet att utan begränsningar bedriva öppna högskolestudier vid universitet, yrkeshögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet utan att gå miste om arbetslöshetsförmånerna. Det här påverkar alltså inte utkomststödet.

Arbetslöshet handlar inte bara om brist på jobb, utan även om kompetens och framtidstro, speciellt i en tid när vi vet att det blir alltmer digitalisering inom jobben och jobbens karaktär förändras. Alla borde ha någonstans att gå varje dag, ett syfte, vare sig det är en arbetsplats eller en studieplats. Mer kunskap öppnar dörrar.

Arvoisa rouva puhemies! Tekemällä nyt opiskelusta helpompaa työttömyysturvan säilyessä annamme yhä useammalle todellisen mahdollisuuden parantaa asemaansa työmarkkinoilla ja vahvistamme samalla koko maan tulevaisuudenuskoa. Tulee muistaa, kuten tässä on tullut esille, että työelämä muuttuu ja tarvitaan ajantasaista osaamista. Tämä on erityisen tärkeää nuorille aikuisille. Työuran alussa olevien työmahdollisuuksien pitäisi avautua, ei sulkeutua byrokratian vuoksi. Tämä muutos avaa ovia. Se tuo toivoa, suuntaa ja konkreettisia välineitä työttömille edetä eteenpäin ilman, että he kaatuvat byrokratian esteisiin.

Samtidigt minskar vi på den extra byråkratin och gör att systemet blir mer förutsägbart. Det här är klok politik, och vi investerar i människors kunnande och därmed Finlands framtid och vi fixar en bättre framtid för allt fler i Finland. — Kiitos, tack.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Tack, kiitos. — Edustaja Kettunen.

17.03 **Tuomas Kettunen kesk:** Kunnioitettu rouva puhemies! Kyllä edustaja Ollikainen tässä omassa puheenvuorossaan kertoi ne kaikki, mitä minullakin oli ajatus kertoa, ja vielä kahdella kotimaisella. Kiitän edustaja Ollikaista ansiokkaasta puheenvuorostaan, koska juurikin näin, tämä hallituksen esitys, mikä tänne eduskuntaan nyt on annettu — kiitoksia herra ministerille tästä hyvästä esityksestä — niin kuin edustaja Ollikainen totesi, kyllä luo uskoa koko maahan. Totta kai tämä on yli 25-vuotiaille, mutta kyllähän se on näin — eikö näin, ministeri Marttinen — että oppi ei ojaan kaada ja oppimistahan on koko ikä. [Eduskunnasta: Kyllä!] Kyllähän tämän hallituksen esityksen lisäksi pitää ajatella maaseudun lapsiakin ja sitä, että he pääsevät opinpolullaan niin pitkälle, että sitten tulevaisuudessa on tällöisiäkin mahdollisuuksia, mitä tämä hallituksen esitys nyt on antanut.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.04 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Vielä näistä määristä: Kun meillä on 343 000 työtöntä työnhakijaa tällä hetkellä, niin meillä on valtava määrä niitä ihmisiä, jotka voisivat olla tämän piirissä. Sitten kun katsotaan yksityiskohtaisemmin, niin alle 30-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2026 vp

vuotiaita työttömiä on 80 000 ja sitten pitkäaikaistyöttömiä 140 000. Meillä on todella paljon sellaisia asioita, ja jos joku pitkäaikaistyötön tätä kautta lähtee aktivoitumaan, niin tämä on erittäin iso juttu. Joka ikinen on tosi tärkeä.

Sitten kun katsoo näitä lukumääriä, miten nyt on avoimia opintoja korkeakouluissa tehty, niin ne ovat kyllä täällä 25 ja 35 vuoden välissä ne suurimmat ikäluokat, jotka siellä ovat, tästä 10 000:sta suurin piirtein. Sitten se laskee pikkuhiljaa, mutta kyllä täällä on yli viisikymppisiäkin opiskelemassa. Se kertoo siitä, että kyllä Suomessa ihmiset haluavat kehittää omaa osaamistaan.

Arvoisa puhemies! Tässä on vielä tämä byrokratia: Nyt kun tämä työllisyyspalvelujen ja työnvälityksen hoitaminen on siirretty tuonne työllisyysalueille, niin se vaatii kyllä aika ison remontin. Sen vuoksi tässä yhteydessä toivoisin, että kun meillä on siellä aika paljon lainsäädäntöä nimenomaan esimerkiksi tällä alueella, miten opiskellaan, ketkä voivat opiskella — ministeri viittasi, että siellä viisi kokonaisuutta on tällaisestakin avoimen korkeakoulun osalta ruksattu, että katsotaan, miten pääsee opiskelemaan, ja pisteiden määriä ja muita — niin meidän pitäisi purkaa näitä asioita. Me saataisiin nopeammin vietyä siellä työllisyysalueilla ihmisiä eteenpäin opiskelemaan, ja ihmiset voisivat itse luottavaisesti lähteä opiskelemaan, eikä tarvitsisi pelätä sitä, että jos tässä nyt opiskelee vähän enempi, niin tuleeko siitä sitten työttömyysturvaan joitain mahdollisia takaisinperintöjä, niin että se menee näin. Tämä raja on tosiaan semmoinen, että työllisyysalueilla sen päätöksen pitäisi tulla ja sen kestää, jos oikeat tiedot on annettu, eikä niitä enää sitten takaisin peritä. Voidaan muuttaa sitten ja lopettaa maksaminen työttömyysturvan osalta, jos asiat muuttuvat niin paljon, mutta takaisinperintä on tosi hankala monen työttömän osalta, joille se tulee.

Siinä mielessä tätä kannattaa viedä nytten, ja toivoisin, että ministeri laittaisi työryhmiä liikkeelle, joissa katsottaisiin ja avattaisiin näitä taustoja ja laitettaisiin niitä liikkeelle. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Kiitoksia. — Edustaja Kallio.

17.07 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Täällä tulee liian harvoin mahdollisuutta, tilaisuutta ja syytä kiittää hallitusta sen tekemistä esityksistä, mutta tässä on ehdottomasti semmoinen, josta voi kiitoksen antaa — ja vielä tietysti varmistin edustajakollega Kettuselta, että uskaltaa näin tehdä. Vielä erikseen kiitos edustaja Ollikaiselle hyvästä puheenvuorosta. Hänen hyvin sujuva ruotsinsa on parempi kuin minun sujuva ruotsin ymmärrykseni.

Mutta tämä on myös esimerkki siitä, että täällä salissa voidaan käydä rakentavaa keskustelua, miten asioita saadaan eteenpäin. Sitten jos paljastuu myöhemmin, että siellä on korjattavaa, niin sitten korjataan ja jätetään välissä ristiinnaulitsemiset vähemmälle. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** No niin, kiitoksia. — Ja sitten ministerille loppupuheenvuoro, ja sitten siirrytään toiseen aiheeseen, eli viisi minuuttia enintään.

17.07 **Työministeri Matias Marttinen:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies ja hyvät kansanedustajat! Kiitoksia hyvin rakentavasta keskustelusta. Jälleen kerran, niin kuin olen totunut, vaikka oman salkkuni asiat voivat olla välillä myös sellaisia, että ne saattavat jakaa tätä salia poliittisesti aika paljonkin, niin taas vastaavasti ehkä tämä keskustelu myös kertoo siitä, että kyllä meillä myös löytyy aika paljon yhteistä näkemystä ja ymmärrystä siitä,

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2026 vp

millä tavalla vaikka työttömien palveluita tai koulutusmahdollisuuksia on järkevää lähteä tulevaisuudessa kehittämään.

Haluan nyt aloittaa toteamalla, hyvät kansanedustajat, sen, että kun puhutaan työttömyysturvalla opiskelusta, niin tähän on vain yksi alakokonaisuus siinä kaikkien. Meillä on tällä hetkellä jo varsin laajat mahdollisuudet nimenomaan opiskella työttömyysturvalla. Kun ajatellaan vaikka tilannetta, että henkilö on jäämässä työttömäksi ja hänellä on vaikka jäänyt kesken jokin tutkinto, niin on hyvin tyypillistä, että käytännössä työllisyysalue näyttää vihreää valoa sille, että henkilö voi suorittaa tutkinnon loppuun. Ammatillisia opintoja on nytkin mahdollista suorittaa kohtalaisen laajasti. Se puoli on sitten siinä, että jos me lähemme entisestään laajentamaan voimakkaasti ammatillisen koulutuksen puolella tehtävien opintojen suorittamisen laajuutta, niin se hintalappu nousee erittäin korkeaksi hyvinkin nopeasti, koska se joukko on myös, totta kai, vastaavasti hyvin suuri. Toivon, että ymmärrätte sen, että joudun tässä myös tasapainoilemaan julkisen talouden reunaehtojen, raamien osalta ja taas sitten sen osalta, millä saataisiin vaikuttavuutta tehtyä. Mutta varmasti on näin, että edelleen työttömyysturvassa, opiskelussa, tämän järjestelmän sisällä on asioita, mitä olisi järkevää taas vastaavasti selkiyttää, purkaa sääntelyä ja rakentaa lisää polkuja laajasti suomalaisille kehittää sitä omaa osaamistaan.

Näytinkin tuossa edustaja Lylylle virkakalvoista tällaisen kuvan, jossa oli kuvattu tällainen hyvin sekavan näköinen labyrintti, joka kuvastaa tällä hetkellä meidän lainsäädännön nykytilaa. Se kertoo siis siitä, että tätä lainsäädäntöä on rakennettu jopa vuosikymmenten aikana. On hienoa, että me saamme sieltä nyt yhden palasen selkeästi paremmalle tolalle, mutta en ole mitenkään tyytyväinen vielä koko siihen... [Lauri Lyly näyttää kuviota] — Siellä edustaja Lyly näyttääkin tuota kuviota. — En ole mitenkään tyytyväinen vielä siihen, mikä on vaikka työllisyyspalveluiden, koko lainsäädännön, sääntelyn tilanne. Tiedän, että siellä olisi valtaisesti vielä tehtävää, ja on ihan selvä asia, että siinä riittää työtä varmaan ainakin kahdelle hallitukselle vielä kaikkien, koska lainsäädäntö on hyvin monimutkaista, vaikeaa, ja samaan aikaan täytyy kuitenkin myös katsoa sitä, että se järjestelmä toimii kaikkien parhaalla mahdollisella tavalla.

Tähän esitykseen liittyen haluan tuoda esille sen, että käyn vielä erikseen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen liittojen kanssa keskustelun siitä, että nythän tämä muutos avaa myös heille — ollaan sitten vaikka Tampereella tai Porissa tai Oulussa, ihan missä päin Suomea vaan, Mikkelissä yhtä lailla — mahdollisuuden siihen, että korkeakoulut voivat myös entistä laajemmin tarjota näitä opintoja vastaavasti sinne markkinoille. Jos ajatellaan vaikka meidän korkeasti koulutettuja henkilöitä, jotka ovat joutuneet nyt työttömyyden kohteeksi, niin voisin vaikka ajatella tekoälyä, digitalisaatiota, kestävyyskysymyksiä, puhdasta siirtymää ja tiettyjä teollisuuspolitiikan kysymyksiä, ja olen aivan vakuuttunut siitä, että jos rakennetaan tarjontaa, järkevän kokoisia opintokokonaisuuksia, aivan taatusti hyvin monet ovat halukkaita myös näitä koulutuksia vastaavasti suorittamaan. Haluan myös kannustaa nyt meidän yliopistoja ja ammattikorkeakouluja rakentamaan entistä laajemmin näitä opintokokonaisuuksia, jotta nimenomaan mahdollisimman monet voivat taas päästä näitä opintoja kaikkien hyödyntämään.

Toivon, että asian käsittely eduskunnassa etenee sujuvasti ja toivottavasti myös kohtalaisen hyvässä yhteisymmärryksessä, ja me jatkamme hyvää yhteistyötä arvoisien, kunnioitettujen kansanedustajien kanssa. Olen, totta kai, aina halukas kuulemaan teidän näkemyksiänne siitä, mitä vielä voitaisiin järjestelmän osalta tehdä, mutta tältä osin yksi kokonaisuus on nyt saatettu taas eduskunnan käsittelyyn.

## **Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2026 vp**

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.